

4/a
O R A T I O

Q V A

SPECTABILI AC CLARISSIMO

D O M I N O

IOANNI SZENING

MEDICINAE, ET CHIRVRGIAE DOCTORI; IN REGIA
SCIENTIARVM VNIVERSITATE PESTINENSI ANATOMIAE
ELEMENTARIS, AC SVBLIMIORIS, OBSTETRICIAE ITEM
THEORETICAE ET PRACTICAE PROFESSORI PVBLICO
ORDINARIO; ATQVE INCLYTAE FACVLTATIS MEDICAE

H. T. DECANO

MOERORE OMNIVM

Die XII. Februar. Ann. MDCCCVI.

V I V I S

E R E P T O

N O M I N E

MEDICAE, CHIRVRGICAEQVE

I V V E N T V T I S

P A R E N T A V I T

A L E X A N D E R K O P P I

AA. LL. et Philosophiae Doctor;
Pathologiae, Catagraphologiae, Pharmacologiae, et
Oculisticae Studens.

B V D A E,

TYPIS REGIAE VNIVERSITATIS PESTINENSIS.

— — — lacrymoso en murmure colles
Et valles resonant, respondet plancibus Echo.
Quis dolor hic tantus? quae tanti est causa doloris?

MARCELLVS PALINGENIVS

In Zodiaco vitae. Lib. VI.

Fata ferunt.

Virtutibus eximiis, meritorumque copia
ornatissimum Virum, quem nuper amplis-
simis honoribus decoratum, nescio, quam
infelici fato amisimus, monumentis qui-
busuis, grati quippe animi fideli memoria,
pro sui dignitate, ad seram posteritatem
perdurare velle debemus. Illius etenim,
cui immortalis gloriae facinoribus inclyto
qua civium felicitas promouenda, qua iu-
ventutis optimis in artibus profectus ma-
ximae omni sua vita curae erat, illius, in-
quam, animi candorem, actorumque in

publicum commoda solenni celebritate complecti nitamur, oportet.

Quod si ita Clarissimi Doctoris cineribus cuncta honoris ornamenta, omniaque laudis insignia, quae virtutibus conspicuo, atque scientiae sanitatis perito, multaque ac varia experientia illustri debentur, adferamus; sique ea monimenta gloriae ponamus, quae non solum obscuratura nulla unquam esset obliuio, verum videret plane memoria seculorum omnium, ipsaque aeternitas semper tueretur; testimonium tam grati exhibuisse animi, moerore penitus oppressis haud levis solandi materia esset. Quae enim alia summae necessitudinis officia Viro, cuius beneficiis amplissimis ornati sumus, praestanda superesse videntur? quae amplius pii affectus documenta existere posse putamus? quam, cuius consilio, ductuque litterariae nostrae res et feliciter susceptae, et optato euentu paene iam perfectae erant, illius animi decora, atque egregie actorum indices, ne cum cineribus intereant, memoria quacunque, nunquam intermoritura illustrare, ut quam ista in se singularia erant, tam sese magis in aprium explicent, unde mortalibus im-

mor-

mortale virtutum, facinorumque exemplum sisteretur, atque clarissimum nomen maximum virtutis suae fructum, ac dignitatis consequeretur. Id profecto si parentalibus his exequi datum nobis est, egregia opportunitas se offeret tum extremum pietatis nostrae argumentum in eruditissimum omnis nostri in litteris profectus auctorem abunde comprobandi, tum doloris, quamquam hoc inuidioso tempore grauissimi, aliqua ex parte leniendi, quod ita debitos beneficiis acceptis honores Clarissimo Doctori impenderemus.

Quantus namque Vir in humanis esse desierit, continuo sentimus, quippe qui vniuersas scientias *Medicas*, cunctamque *Chirurgiam* complexus, totus saluti ciuium, arti suae colendae, iuuentutisque erudiendae intentus, optime de Patria mereri debuit, quare erepto viuis tam Illustri Doctore Patria carum ciuem, eruditi praeclarum collegam, iuuentus optimum Patrem amiserunt; manifeste haec cunctis videantur licet, in dicendo tamen a me neque praetermittenda, neque omnino relinquenda, sed cum vita ante acta repetenda sunt.

IOAN.

IOANNES SZENING primam lucem Iaurini Ann. MDCCLVII. VII. Iun. aspexit, vnde mox, aetate teneriori labente, prima initia studiorum in hac Libera, Regiaque ciuitate Pestinensi posuit, quae insequenti quoque tempore ea, qua par erat, assiduitate laborum continuans in optimis adoleuit artibus.

Prope quatuor emensus lustra, sub celeberrimo temporis sui *Chirurgo* STÄHLYO sen. quem facinoribus artis illustrem exstittisse Cives Regiae hujus ciuitatis laeti memorent, amissum moestum dolent; sub hoc, inquam, Magistro elementis *Chirurgiae* cognitis; vt maiorem eiusdem notitiam compararet, Nosocomium militare Inclyti Regiminis BERCHLiani Eszekiense petere apud animum constituit. Consilium effectum non caruit, mox enim, quod vberissimos, intentis conatibus, studiisque admensos, retulerat fructus, qua *Chirurgus* militaris ad Inclytum Regimen OTISCHianum promotus est.

Munere hoc SZENINGius per triennium fungens, vt artis optime gnarus, in qua ad vltiorem continuo ferebatur perfectionem, quanta militantibus vitam pro salute suorum offerre promittis, strenuus in munere, ani-

animique intrepidi, praestitit; quanta ita-
rerum gestarum laude in dies floruit; ma-
ximeque, erumpente tum bello grauissimo
Borussico, quam gratum se Patriae ciuem
exhibuit, quamque illustrium serie factorum
claruit; quis tanti sit ingenii, vt vel nume-
rando percenseat, non dicam, oratione
complectatur? Multiplex sane tam prae-
stantis in campo *Chirurgi* meritum esse
oportet, is etenim inter omnes belli aduer-
sitates saluberrima auxiliatur arte; is gra-
uibus vndique cinctus periculis, nequaquam
eorum territus minis, hac vbique opitula-
tur; is denique facit officium ingenio ad-
mensum, experientiaeque suae, in biuio
vitae, ac mortis positus, non dubitans vi-
tam quoque, dum fata volunt, saluti sa-
crare ciuium. Dum haec atque talia glorio-
sissime SZENINGIUS patrat, in eandem ve-
nit sortem, quae vniuersalis rerum huma-
narum esse consuevit, vt felicissimi qui-
que vltimo, contra, quam opinantur, a for-
tuna frequenter destituantur; et ille viribus
oppressus hostium, in eorundem cedit po-
testatem, quam tamen non vltra dimidii
anni experitur spatium.

Affatim iam inter strepitus armorum
versatus tranquillam vitam ducere, operam
que in colendis litteris collocare, quam
pristinum vitae genus, par negotiis paene
huic, sequi maluit. Ann. itaque MDCCLXXXII.
cum quintum supra vigesimum aetatis an-
num ageret, munus Adsistentis in Nosoco-
mio Practico *Chirurgico* Regiae Scientiarum
Vniuersitatis nostrae obtinuit; vbi indefes-
sum sola *Clinica* tenet, totum vnice haec
moratur, in hac ille nunc continuo versari,
hanc sibi proxime notam reddere, hac pro-
sperrime in rem suam vti; nunquam ille ab
hac siue ob multitudinem, siue grauitatem
laboris, aut quoquo modo alienus, sed in
assidue coeptis constanti perdurare animo;
eius laboris proemium, subeundo ante
censorium relati fructus periculum, duplex
publicum Diploma, Magistri *Chirurgiae*, et
Obstetriciae, erat. Ita vero exornatus, mox
Adiunctus Professoris *Chirurgiae*, et *Obste-
triciae* creatus, vigore praeclarae indolis
pristino viam, quam in hisce artibus ini-
uit, persequitur; aequis conatibus, vt opti-
mus quisque, altiore sui culturam quae-
rit; atque ita ad maiorem in iis perfectio-
nem properat, dum terminatis gloriosissime
omni-

omnibus periclitationibus Ann. MDCCXCI. suprema Doctoratus *Chirurgiae* Laurea coronatur.

Clarissimo Doctori *Chirurgiae* anno prius sui honoris munus Lectoris *Anatomiae* deferitur; O felix iuventus! quae tam incredibilis industriae, ac diligentiae Praeceptorem sequitur; quis enim vnquam ad *Anatomiam* instructor? quis ad eam docendam aptior vspiam existere posse videtur? quam Doctissimus noster SZENINGIUS, qui maxima vitae suae parte, compagem humani corporis osseam, partium situm et nexum mollium hanc tegentium, decursum vasorum quorumcunque has penetrantium, quorum subtilissima, mira iniectionum, ita dietarum, dexteritate, ad apertum ponebat; situm denique organorum motui, sensuique inseruientium, cunctaque cetera viscera in plenissima luce sistebat; ita, vt fuerit semper non ipse solum *Osteologiae*, *Myologiae*, *Splanchnologiae*, cunctaeque structurae humanae adprime gnarus; sed in ea artificiosis sectionibus, doctrinaeque claritate alios quoque erudire, atque scientiam cum iis diuidere, mirifice nouerit.

Amplissimum tamen in vniuersis sanitatis scientiis honorem Clārissimo Viro, identidem in iis periclitanti, consequi restabat. Sublimioribus itaque exantlatis studiis Laurea suprema Doctoratus *Medicinae* Ann. MDCCXCVII. postea, quam eximiae eruditionis specimina dedisset, ornatur. Summam hanc consecutus dignitatem, vt *Anatomicarum* scientiarum peritissimus, cuius ductu iuuentus Medica, ac Chirurgica non mediocrem doctrinae fructum retulit, mox solenni AVGVSTISSIMI Decreto *Anatomiae* Professor creatur.

Nobilissimam nunc artium, ac saluberrimam, fateamurque aperte, quod res est, nulli sua dignitate, nullique sua vtilitate vnquam comparandam, SZENINGIUS profitetur. Haec etenim illa ars est, quae acerbissimas vitae calamitates Principis iuxta, ac Ciuis amolitur; haec, inquam, illa, quae dirissimo vitae hoste obrutos in dulcissimam integritatis suae pacem restituit, atque ita optatissima pristini status tranquillitate mortales continuo donat; haec denique illa ars est, in qua MAGNI HARVEYI, SYDENHAMII, STAHLII, HOFFMANNII, MAGNI BOERHAAVII, CVLLENII, KVRT SPRENGELII,

VAN

VAN SWIETENII, TOVSSAINTII, innumerique immortalis gloriae Viri pro humani generis felicitate summum perfectionis quaerere gradum laborant. Hac Doctissimus SZENINGIUS vsque ad consumtam sui aetatem conspicuus, maximam sui nominis clarissimi nobis famam, hoc certe temporis cursu raram, relinquit. Quae enim illa grauiissima impedimenta? quibus absterritus ille ab ope calamitatibus vitae pressis ferenda recessisset; quod difficultatum genus maximum, atque rerum prope insuperabilem praesentia? quibus ille salute periclitantibus auxilium arte defuisset; non officii grauitas, non laborum difficultas, non impedimentorum copia, Virum probum, virtutibus illustrem, doctrina insignem, meritis celebrem afflictatis opitulari tardare par est.

Haud diu est, quum flos nobilitatis inuictae gentis Vngarae tertium, quod viuimus, fortissime pro Patria vitam offerre paratus prodijt, eo tempore Illustris Vir tam nobilis militiae Stabalis Medicus, identidem insigni facinorum artis suae serie claruit. O felicem exercitum! qui salutis suae Regem tantum Virum habet, cuius
vitae

vitae rationes ab ineunte adolescentia susceptae erant in sanitatis scientia versari; O felicem Patriam! quae tam carum ciuem sinu suo complectitur; O vtinam genus humanum omni aeuo copiosiores tam animi indole, quam eruditionis laude singulares numeraret!

Patriae ita maxime prodesse studens nouis honoribus ornatur. Erepto nuper viuis magno litterarum damno non sine dolore commemorabili STÄHLYO, *Chirurgici* studii tripartita fit diuisio, maiori parte Celeberrimo ECKSTEINIO, *Medicarum, Chirurgicarumque* scientiarum doctissimo Viro, aliqua parte Clarissimo AGOSTON, obveniente, munus Professoris *Obstetriciae* SZENINGIO defertur, atque ita solenni AVGVSTISSIMI IMPERANTIS Decreto *Anatomiae* elementaris, ac sublimioris, *Obstetriciae* item theoreticae, atque practicae Professor publ. ord. creatur. Valuit plurimum apud eum singularis, ac naturae quodam beneficio indita, matribus in medio vitae discriminum sitis, auxiliandi dexteritas, qui neque iniuriarum aëris, neque molestiarum noctis obicem, dum ferre opem est, sentiens; soboli iuxta, ac matri arte succurrendo,

neu-

neutrius vitam extinguere patitur, et certe mirum dictu, vtramque sic noua donare videtur; laus itaque magna tribuitur ei in vno corpore seruato restituisse duos, inquit TIBULLUS.

Currente hoc studiorum anno Doctissimus SZENINGIUS in Decanum Inelytae Facultatis Medicae eligitur, sed O infaustum rerum humanarum cursum! litterarum laude florentissimus, experientiae copia ornatissimus, nos inter esse desiit. Quantis in scientiis periclitationibus ad hoc honoris sui fastigium ascendit? quanta experientiae varietate inelytus tam magnificum obtinuit munus? quot vicissitudinibus, quotque aduersitatibus interea fortunae agitato? inter quas morte carissimae consortis grauissime afflictatus, ex qua duodenas generans soboles, nouenarum, quod maximi doloris, frigidus cernere exuuias debuit; vehementissimum attamen, quod praeterire nullo modo possum, animo eius vulnus mors filii ANTONII, aetate duo paene emensi lustra, inflixit, in summam quippe expectationem nati, quo animi vulnere tota reliqua vita insanabili fatiscebat.

Rapuit ita florentissimae in litteris iu-
 uentutis coeptis progressibus inuida mors
 omni laudum integritate decoratum; ma-
 gnumque Virum. O temeratum felicitatis
 nostrae statum! o iniuriam prorsus inex-
 plicabilem! en tam carae scientiarum opes
 in cineribus sensuum expertibus consepul-
 tae haerentes. Omnis iam MAGNIS PRANDTIIS,
 WINTERLIIS, RÁCZIIS, STIPSICSIIIS, SCHOENBA-
 VERIIS, ceterisque Clarissimis Doctoribus
 societate huius praestantissimi sui Collegae
 amplius fruendi spes adempta; omnis iam
 vltior ductu SZENINGII tam in vniuersis
Anatomiae partibus, quam ipsa *Obstetricia*
 profectus nobis interceptus, solaque prae-
 clari nominis fama relicta est. Sufficiat
 itaque id, quem nuper Illustrissimus Prae-
 sul BAERNKOPFIUS, Vir in Republica littera-
 ria singularibus scientiarum meritis Claris-
 simus, comitante Eruditorum turma; vene-
 rando Clero, nobilissimaque cetera iuuen-
 tute tumulo honorificentissime intulit; hunc,
 inquam, celeberrimum SZENINGIUM Regiam
 hanc Scientiarum Vniuersitatem, in qua
 Lauream cunctae eruditionis auspicatus
 est, ac per splendida litteratorum munia
 ferebatur, non mediocri egregie actorum
 copia

copia ornaſſe, atque Patriae felicitatem
illuſtrium facinorum numero cumulaſſe.
Viuēt proin virtutum eius ſplendor, meri-
torumque copia nos inter cum grata me-
moriam perennis.

corps ornés, et les laines blanches
flouées, les laines blanches
Vest. et les laines blanches
toute les laines blanches
mots blancs.

